

Ομιλία Σεβασμιωτάτου στη λήξη των Κύκλων Μελέτης Αγίας Γραφής

Ένας κύκλος συναντήσεων μελέτης της Αγίας Γραφής, ένας κύκλος έσπερινων κηρυγμάτων στις ένορίες της Ίερᾶς μας Μητροπόλεως ολοκληρώνεται σήμερα, ὅπως εἶπα καί πρίν ἀπό λίγο κατά τή θεία Λειτουργία.

Καί ολοκληρώνεται ἐδῶ, στόν φιλόξενο χῶρο τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, ὅπου εἴμεθα ὅλοι συγκεντρωμένοι ἐπὶ τό αὐτό, ὅπως κάθε χρόνο αὐτές τίς ἡμέρες, σέ μία οἰκογενειακή, θά ἔλεγα, σύναξη, στήν ὁποία καί σᾶς καλωσορίζω, γιά νά εὐχαριστήσουμε τόν Θεό γιά τή μεγάλη αὐτή δωρεά πού μᾶς χάρισε καί αὐτό τόν χρόνο, νά ἔχουμε δηλαδή πάμπολλες εὐκαιρίες νά ἀκούσουμε τόν λόγο του καί νά ἀναγεννηθοῦμε πνευματικά μέσα ἀπό αὐτόν.

Ἡ εὐχαριστία πρὸς τόν Θεό δέν εἶναι τυπική ἀλλά οὐσιαστική γιά δύο λόγους. Ὁ ἓνας εἶναι ὅτι πράγματι εἶναι εὐλογία καί δωρεά τοῦ Θεοῦ οἱ πνευματικές εὐκαιρίες πού προσφέρονται στήν Ίερά μας Μητρόπολη, οἱ κύκλοι μελέτης Αγίας Γραφής, τὰ έσπερινά κηρύγματα, ἀλλά καί ὅλες οἱ ἄλλες ὁμιλίες πού πραγματοποιοῦνται ὅλο τόν χρόνο ἀπό τήν τοπική μας Ἐκκλησία καί μπορεῖ νά τίς παρακολουθήσει ὁ καθένας ἥ καί νά τίς ἀκούσει ἀπό τόν ραδιοφωνικό μας σταθμό, τόν «Παύλειο Λόγο».

Δέν θά πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι αὐτή ἡ προσφορά δέν εἶναι αὐτονόητη, δέν εἶναι κάτι τό ὁποῖο εἶναι διαθέσιμο σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους. Ὑπάρχουν ἀδελφοί μας πού ἐπιθυμοῦν νά ἀκούσουν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, νά ἀκούσουν μία πνευματική ὁμιλία, νά διδαχθοῦν καί νά λύσουν τίς ἀπορίες τους καί δέν ἔχουν ἀντίστοιχες εὐκαιρίες.

Ὅσες καί ὅσοι παρακολουθήσατε τό περασμένο Σάββατο τήν ἐκδήλωση τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ίεραποστολῆς τῆς Ίερᾶς μας Μητροπόλεως στό πλαίσιο τῶν ΛΒ΄ Παυλείων καί ἀκούσατε τούς ὁμιλητές πού μᾶς περιέγραψαν τήν προσπάθεια καί τό ἔργο τῶν ἐπισκόπων καί τῶν ἱερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου νά προσφέρουν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ στούς ἀνθρώπους πού τόν ἀναζητοῦν ἐναγωνίως, πιστεύω ὅτι καταλαβαίνετε τί ἐννοῶ, καί ἀκόμη κατανοεῖτε σέ πόσο προνομιακή θέση ἔναντι αὐτῶν εὕρισκόμεθα ἐμεῖς ἐδῶ μέ τίς τόσες εὐκαιρίες, πού κάποτε ἴσως τίς ἀφήνουμε καί ἀνεκμετάλλευτες.

Ὁ δεύτερος λόγος γιά τόν ὁποῖο εὐαριστοῦμε τόν Θεό εἶναι γιὰτί ὁ λόγος του, αὐτόν πού μελετήσατε καί φέτος στούς κύκλους μελέτης τῆς Αγίας Γραφής ἥ ἀκούσατε στά έσπερινά κηρύγματα ὄντως μᾶς ἀναγεννᾷ, γιὰτί κρύβει μέσα του ἀναγεννητική δύναμη, ἡ ὁποία μεταδίδεται στόν ἄνθρωπο πού τόν ἀκούει ἔχοντας τήν ψυχή του ἀνοικτή.

Αὐτό συμβαίνει, γιὰτί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι λόγια ἀνθρώπινα, σάν αὐτά πού λέμε σέ ἄλλες συναντήσεις ἥ ὅταν συνομιλοῦμε μεταξύ μας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὡς προερχόμενος ἀπό τόν Θεό καί διατυπούμενος ἀπό τόν Κύριό μας, Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, τό πρόσωπο δηλαδή μέσω τοῦ ὁποῖου ἐκφράζεται ὁ Θεός, ἐμπεριέχει καί τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, γιὰτί, ὅπως πιστεύουμε καί ὁμολογοῦμε, ὁ Θεός εἶναι Τριαδικός καί τά τρία Πρόσωπα εἶναι ὁμοούσια καί ἀδιαίρετα.

Ἐπομένως, ὅταν ἀκοῦμε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί τόν δεχόμεθα στήν ψυχή μας, λαμβάνουμε συγχρόνως στήν ψυχή μας καί τό Ἅγιο Πνεῦμα. Αὐτό εἶναι πού μᾶς ἀναγεννᾷ. Αὐτό εἶναι πού μᾶς κάνει ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπό χοϊκοῦς μᾶς κάνει οὐράνιους. Αὐτό εἶναι πού κάνει τόν σπόρο τοῦ θείου λόγου, ὅπως διδάσκει στήν παραβολή τοῦ Σπορέως ὁ Κύριός μας, νά φυτρώνει καί νά αὐξάνει καί νά δίδει καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.

Ἀκοῦμε δεκάδες ἀνθρώπους νά ὁμιλοῦν γύρω μας, ἀκοῦμε συχνά σοφοὺς καί διακεκριμένους ἐπιστήμονες νά δίδουν περισπούδαστες διαλέξεις, νά ἀναπτύσσουν θεωρίες καί νά ἐρμηνεύουν

γεγονότα καί φαινόμενα. Ἀκοῦμε ἀνθρώπους πού ὁμιλοῦν γιά τήν εἰρήνη, γιά τά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων καί πῶς θά ἐπιλυθοῦν, κανενός ὅμως οἱ λόγοι ἢ οἱ προτάσεις δέν μένουν στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων καί δέν μεταβάλλουν τή στάση τους καί τή ζωή τους. Μόνο ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀναγεννᾷ τόν ἄνθρωπο ψυχικά καί πνευματικά.

Καί αὐτό δέν εἶναι θεωρητικό. Ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἀδιαμφισβήτητα καί ἀκλόνητα παραδείγματα τῆς ἀναγεννητικῆς δυνάμεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Θά μπορούσε νά ἀρχίσει κανείς ἀπό τό παράδειγμα τῶν ἀγίων ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι πρῶτοι ἀπό ὅλους ἄκουσαν τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ καί αἰσθάνθηκαν τήν ἀναγεννητική του δύναμη πού τούς ἔκανε ἄλλους σέ σχέση μέ αὐτό πού ἦταν, ὥστε νά ἐγκαταλείψουν τά πάντα καί νά τόν ἀκολουθήσουν.

Ἀλλά καί τό πρῶτο κήρυγμα τῶν ἀποστόλων, τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς εἶχε τήν ἴδια ἀναγεννητική δύναμη, ὥστε εἴλκυσε στήν πίστη τοῦ Χριστοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνθρώπους.

Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τό κήρυγμα καί τῶν ἄλλων ἀποστόλων καί τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος ἦλθε ἐδῶ καί κήρυξε στό Βῆμα του, καί ἀρκετοί Βεροιεῖς, γυναῖκες καί ἄνδρες, πίστευσαν στόν Χριστό καί βαπτίστηκαν, ὅπως διαβάζουμε στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Τό «πίστευσαν» δηλώνει τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγεννητικῆς ἐνεργείας τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου πού ὁδήγησε ἀνθρώπους, καί μάλιστα ὑψηλῆς κοινωνικῆς θέσεως, νά ἀποφασίσουν νά ἀλλάξουν τή ζωή τους καί νά βαπτισθοῦν. Καί ἄς μήν ξεχνοῦμε ὅτι αὐτό δέν ἦταν κάτι ἀπλό, καθὼς ἡ ἐννοια καί ἡ λειτουργία τοῦ βαπτίσματος δέν ἦταν οἰκεία στούς Ἕλληνες, ὅπως ἦταν στούς Ἰουδαίους ἀπό τό βάπτισμα τοῦ τιμίου Προδρόμου.

Ἀνάλογες ἀποδείξεις ἔχουμε καί ἀπό βίους ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, κάποιον ἀπό τούς ὁποίους, ἐνῶ ἦταν ἁμαρτωλοί ἢ ἀλλόπιστοι, μέ μία φράση τοῦ Εὐαγγελίου πού ἄκουσαν κάποια ἡμέρα τυχαῖα, ἄλλαξαν ζωή καί ἔγιναν ἅγιοι. Πολύ χαρακτηριστική εἶναι ἐπίσης καί ἡ περίπτωση τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου. Σύμφωνα μέ τόν Βίο του, μετά τόν θάνατο τῶν γονέων του πῆγε μία ἡμέρα στήν Ἐκκλησία καί ἐκεῖ ἄκουσε στό Εὐαγγέλιο τόν λόγο τοῦ Κυρίου πού ἔλεγε «εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, πώλησόν σου τά ὑπάρχοντα καί δός πτωχοῖς καί ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανοῖς». Καί τόσο πολύ μίλησε στήν ψυχή του αὐτή ἡ φράση, ὥστε ἔφυγε ἀμέσως καί τήν ἔκανε πράξη. Πώλησε τά ὑπάρχοντα του, τά μοίρασε στούς πτωχοὺς καί ἔγινε ὁ μέγας ἀσκητής καί ἅγιος πού γνωρίζουμε καί τιμοῦμε. Ἀλλά καί στόν ἴδιο μας τόν ἑαυτό καί στούς ἀδελφούς μας καί στούς φίλους καί οἰκείους μας μπορούμε νά διαπιστώσουμε αὐτή τήν ἀναγεννητική δύναμη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἄν ἀνατρέξουμε στή ζωή μας, εἶναι βέβαιο ὅτι θά ἀνακαλύψουμε στιγμές κατά τίς ὁποῖες μία φράση τῆς Ἀγίας Γραφῆς, πού μπορεῖ νά τήν εἶχαμε ἀκούσει καί δεκάδες φορές, μᾶς φάνηκε ὅτι τήν ἀκούσαμε γιά πρώτη φορά. Μᾶς φάνηκε ὅτι ἦταν ἡ ἀπάντηση στό πρόβλημα πού μᾶς ἀπασχολοῦσε. Μᾶς φάνηκε ὅτι μᾶς ἔκανε νά βλέπουμε καί νά ἀντιμετωπίζουμε διαφορετικά κάποια πράγματα στή ζωή μας. Μᾶς φάνηκε ὅτι ἦταν αὐτό πού εἶχαμε ἀνάγκη ἐκείνη τή στιγμή.

Γιά ὅλα αὐτά πού μᾶς προσφέρει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πού ἀκοῦμε, ὄχι μόνο ἔχουμε χρέος νά εὐχαριστοῦμε τόν Θεό ἀλλά καί ἔχουμε χρέος νά ἐπιδιώκουμε νά τόν ἀκοῦμε καί νά τόν μελετοῦμε καθημερινά, ὅλο τόν χρόνο καί ἰδιαίτερα τώρα τό καλοκαίρι πού λόγω τοῦ θέρους διακόπτουμε ἀναγκαστικά καί τούς κύκλους μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί τά ἑσπερινά κηρύγματα.

Δέν θά πρέπει νά ἀποκόπτουμε τόν ἑαυτό μας ἀπό αὐτή τήν ἐπαφή καί τή σχέση μέ τόν Θεό μέ τή μελέτη τοῦ λόγου του, γιατί μέσα ἀπό αὐτή ὁ Χριστός μιλᾷ στήν ψυχή μας, κρούει τή θύρα της καί σπέρνει τόν λόγο του.

Τή σημασία τῆς μελέτης καί τοῦ κηρύγματος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἐπισημαίνει καί τονίζει καί ὁ ἅγιος Λουκάς, ὁ ὁποῖος μᾶς φιλοξενεῖ σήμερα στόν ναό του καί στόν περιβάλλοντα χώρο του, καί τονίζει ιδιαίτερα τήν ἀνάγκη νά τόν ἀκοῦμε καί νά τόν μελετοῦμε. Ὁ ἴδιος μάλιστα, ὅπως γνωρίζουμε ἀπό τόν Βίο καί τίς ὁμιλίες του, μελετοῦσε καθημερινά τήν Ἀγία Γραφή καί ὡς λαϊκός, ἄν καί ἦταν ἰατρός καί καθηγητής τῆς Ἱατρικῆς καί κατὰ συνέπεια πολυάσχολος, ἔσπευδε νά παρακολουθήσει τίς ὁμιλίες τοῦ ἐπισκόπου τῆς περιοχῆς του, παρότι, λόγω τοῦ ἀθέου καθεστῶτος, ὅσοι τίς παρακολουθοῦσαν, κινδύνευαν νά ὑποστοῦν συνέπειες, γιά τή σχέση πού εἶχαν μέ τήν Ἐκκλησία.

Καί ὅταν ἔγινε ὁ ἴδιος ἐπίσκοπος κήρυττε πάντοτε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ στούς ἀνθρώπους, γνωρίζοντας τήν ἀνάγκη πού εἶχαν νά τόν ἀκούσουν ἀλλά καί τή σημασία πού ἔχει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ γιά τήν πνευματική ζωή καί τήν ὑπαρξη τοῦ ἀνθρώπου. Κήρυττε καί ἐρμήνευε τόν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου καί παρότρυνε τούς ἱερεῖς του νά κάνουν τό ἴδιο, θεωρώντας το ἱερό χρέος, διότι, ὅπως ἔλεγε, ὁ Χριστός εἶχε πεῖ στούς μαθητές του πρῶτα νά κηρύσσουν καί μετά νά βαπτίζουν τούς ἀνθρώπους.

Ἔλεγε, μάλιστα, ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά ζήσει ὁ ἄνθρωπος τήν ἐν Χριστῷ ζωή, νά ἀκολουθήσει τόν Χριστό καί νά γίνεи μιμητής του, ἄν δέν γνωρίζει πῶς ἔζησε ὁ Χριστός, τί δίδαξε καί τί ζητᾷ ἀπό ἐμᾶς τούς ἀνθρώπους.

Καί ὅπως, ὅταν θέλει κανεῖς νά φθάσει σέ ἕναν τόπο πού δέν γνωρίζει, δέν παίρνει τυχαῖα ἕναν δρόμο, πιστεύοντας ὅτι θά βρεῖ τόν προορισμό του, ἀλλά ζητᾷ πληροφορίες, συμβουλευέται ἐξειδικευμένους ὁδηγούς, χρησιμοποιεῖ τά σύγχρονα ἠλεκτρονικά μέσα, γιά νά εἶναι βέβαιος ὅτι θά φθάσει, τό ἴδιο πρέπει νά κάνουμε καί γιά τόν πνευματικό προορισμό μας, τή βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἔχουμε ἀνάγκη τίς ὁδηγίες πού μᾶς ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ἔχουμε ἀνάγκη νά τίς γνωρίζουμε καί νά τίς κατανοοῦμε ὀρθά, ὥστε νά γεννηθοῦμε καί νά ἀναγεννηθοῦμε καί ἐμεῖς «ἐξ ὕδατος καί πνεύματος», ὅπως λέγει ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας στή συνομιλία του μέ τόν νυκτερινό μαθητή του Νικόδημο, καί μέ ἕναν ἄλλο τρόπο στή συνομιλία του κοντά στό φρέαρ τοῦ Ἰακώβ μέ τή Σαμαρείτιδα.

Γι' αὐτήν ὅμως τήν «ἐξ ὕδατος καί πνεύματος» ἀναγέννηση, πού φυσικά συνδέεται καί μέ τό ἅγιο βάπτισμα, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ τό θέμα τῶν φετινῶν ΛΒ΄ Παυλείων, θά μᾶς μιλήσει στή συνέχεια ὁ ἐκλεκτός μας ὁμιλητής, διακεκριμένος θεολόγος καί διδάκτορας τῆς Θεολογίας, πρωτοπρεσβύτερος π. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου.

Τόν π. Θεμιστοκλῆ τόν γνωρίζω ἀπό τά νεανικά του χρόνια, ὅταν ὡς φοιτητής τῆς Θεολογικῆς στό Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης φοιτοῦσε καί στή Χριστιανική Καταφυγή νέων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὅπου διακονοῦσα τότε ὡς πρωτοσύγκελλος καί προϊστάμενος τοῦ ναοῦ ἀλλά καί τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Καταφυγῆς. Ἀπό τότε παρακολουθῶ μέ ἐνδιαφέρον καί ἀγάπη πάντοτε τήν πορεία του ὡς κληρικοῦ πλέον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πού διακονεῖ στόν ναό τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἀχαρνῶν, ἀλλά καί τό πλούσιο συγγραφικό του ἔργο.

Γι' αὐτό καί χαίρομαι ιδιαίτερα πού ἀνταποκρίθηκε στήν πρόσκλησή μας καί εἶναι σήμερα μαζί μας γιά νά μᾶς ὁμιλήσει μέ ἀφορμή τή λήξη τῶν κύκλων μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Τόν εὐχαριστῶ θερμά καί ἀπό καρδίας καί ἀναμένουμε νά ἀκούσουμε μέ πολύ ἐνδιαφέρον ὅσα θά μᾶς πεῖ.